

PREDGOVOR

Knjiga Financijsko izvještavanje u Europskoj uniji nastala je kao rezultat istraživanja o harmonizaciji financijskog izvještavanja u svijetu, a posebice u Europskoj uniji. Proces harmonizacije financijskog izvještavanja u Europskoj uniji posebno je značajan u odnosu na financijsko izvještavanje u Republici Hrvatskoj, obzirom da je Republika Hrvatska službeni kandidat za članstvo u Europskoj uniji. Obveza je Republike Hrvatske uskladiti svoje zakonodavstvo s propisima Europske unije, a to znači da treba uskladiti računovodstvenu i revizijsku regulativu s regulativom Europske unije. Prvenstveno se to odnosi na usklađivanje Zakona o računovodstvu s Četvrtom i Sedmom direktivom Europske unije, kao i na primjenu Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI).

Zbog potrebe usklađivanja računovodstvene regulative Republike Hrvatske s računovodstvenom regulativom Europske unije, donesen je novi Zakon o računovodstvu koji se primjenjuje od 1.1.2006. godine. Zakon o računovodstvu propisuje obveznu primjenu MSFI samo za velika poduzeća i poduzeća koja kotiraju na burzi, dok preostalim poduzećima u Hrvatskoj (koji čine veliku većinu svih računovodstvenih subjekata i sastoje se od malih i srednjih poduzeća) ostavlja na izbor da odluče žele li primjenjivati MSFI ili druge standarde koje donese Odbor za standarde financijskog izvještavanja. Stoga se u ovoj knjizi posebno razmatraju moguća rješenja za računovodstvenu regulativu malih i srednjih poduzeća. Pri tome su razmatrani modeli financijskog izvještavanja u svih 27 zemalja članica Europske unije te je dana usporedba s postojećim stanjem u Republici Hrvatskoj.

Posebno se u ovoj knjizi istražuje praksa financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća u zemljama članicama Europske unije, radi prijedloga modela financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća u Republici Hrvatskoj. Također su u ovoj knjizi prikazani rezultati istraživanja provedenog u Republici Hrvatskoj o tome treba li za mala i srednja poduzeća razviti posebne računovodstvene standarde te jesu li prikladni za primjenu Međunarodni standardi financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća koji su trenutno u izradi ili je potrebno razviti hrvatske računovodstvene standarde za mala i srednja poduzeća.

Navedeno istraživanje provedeno je prilikom izrade magistarskog rada te je i sama ova knjiga nastala iz istog rada. Magistarski rad dopunjen je i izmijenjen za potrebe objavljivanja u obliku knjige te je s datumom predaje u uredništvo usklađen sa svom važećom računovodstvenom regulativom u Republici Hrvatskoj.

Na ovako definiranim polaznim osnovama utemeljena je cjelokupna struktura ovog istraživanja. Knjiga je podijeljena u šest poglavlja, a sadržava i popis literature, popis pojmova te popis slika i tablica. U nastavku se daje kratak pregled sadržaja po pojedinim poglavljima.

Prvo poglavlje ove knjige nosi naslov „Jedinstveno europsko tržište i harmonizacija financijskog izvještavanja“. Tu se definira jedinstveno europsko tržište te prikazuje povijesni pregled razvoja Europske unije i uvođenja eura kao jedinstvene valute europskog tržišta. U cilju sagledavanja harmonizacije financijskog izvještavanja u EU i u svijetu, prikazuju se ciljevi financijskog izvještavanja te se daje prikaz i klasifikacija korisnika financijskih izvještaja. U tom kontekstu sagledavaju se faze razvoja harmonizacije računovodstvene regulative kao i razlike koje se javljaju u financijskom izvještavanju zemalja članica Europske unije. Uvažavajući navedene razlike i utjecaje na financijsko izvještavanje u zemljama Europske unije navode se razlozi za harmonizaciju u Europskoj uniji, ali i opće, tehničke i institucionalne prepreke harmonizacije.

Drugo poglavlje nosi naslov „Računovodstvena regulativa u Europskoj uniji“, gdje se razmatraju dva osnovna instrumenta harmonizacije računovodstva u EU: Četvrta i Sedma direktiva EU te Međunarodni standardi financijskog izvještavanja. Ovdje se uvodno definiraju zemlje članice Europske unije, zemlje kandidati za ulazak u Europsku uniju te regulatorna tijela koja uređuju računovodstvo i reviziju. U kontekstu utjecaja na financijsko izvještavanje u EU obrađeni su MSFI te ključne međunarodne institucije. U ovom je poglavlju prikazana i primjena MSFI za svaku pojedinu zemlju članicu Europske unije, a vezano za kotirajuće i nekotirajuće kompanije, odnosno individualne i konsolidirane financijske izvještaje.

Treće poglavlje nosi naslov „Harmonizacija financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća u Europskoj uniji“ te su u ovom poglavlju predstavljeni razlozi i prepreke harmonizacije financijskog izvještavanja te uloga MSFI i direktiva EU u financijskom izvještavanju malih i srednjih poduzeća. Posebna je pažnja posvećena IASB-ovom projektu stvaranja računovodstvenih standarda za mala i srednja poduzeća, pri čemu je predstavljena kronologija projekta kao i nacrt tih standarda.

Četvrto poglavlje nosi naslov „Financijsko izvještavanje u Europskoj uniji - pregled po zemljama“, gdje su sve zemlje članice EU podijeljene u tri skupine: zemlje koje pored nacionalnih računovodstvenih standarda koriste MSFI, zemlje koje primjenjuju MSFI za sve računovodstvene subjekte te zemlje koje su razvile nacionalne standarde za mala i srednja poduzeća. Za svaku je zemlju definiran kriteriji primjene MSFI-a te je ukratko predstavljen nacionalni okvir financijskog izvještavanja.

Peto poglavlje nosi naslov „Regulativa financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj“. U ovom je poglavlju predstavljen razvoj računovodstvene regulative u Republici Hrvatskoj te je predstavljen važeći Zakon o računovodstvu (NN 146/05).

Šesto poglavlje nosi naslov „Model financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj s osvrtom na mala i srednja poduzeća“, gdje se predstavljaju rezultati istraživanja financijskog izvještavanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj provedenog u 2006. godini na uzorku od 512 subjekata. Temeljeno na rezultatima istraživanja, u poglavlju 6.4. prikazan je prijedlog modela financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj za mikro, mala i srednja poduzeća.

Ova knjiga prvenstveno je namijenjena studentima Zagrebačke škole ekonomije i menadžmenta na kolegiju Komparativno računovodstvo, kao i za djelomično izučavanje na kolegijima Financijsko računovodstvo te Računovodstvo malih i srednjih poduzeća. Ova knjiga podobna je za izučavanje na svim ekonomskim fakultetima i srodnim visokoškolskim institucijama u Hrvat-

skoj, na prethodno navedenim kolegijima. Isto tako, knjiga je namijenjena i onima koji se bave teorijskim i praktičnim problemima financijskog izvještavanja i računovodstva - računovodama, financijskim djelatnicima te drugim korisnicima koje zanima problematika harmonizacije financijskog izvještavanja, posebice malih i srednjih poduzeća.

Odgovornost za sve napisano u knjizi snosi autor. Sve primjedbe, prigovori i savjeti za poboljšanja prihvatiti će se s uvažavanjem.

I na kraju, nekoliko zahvala svima onima koji su mi bili podrška tijekom pisanja ove knjige i magistarskog rada.

Magistarski rad pod naslovom „Utjecaj harmonizacije financijskog izvještavanja u Europskoj uniji na financijsko izvještavanje u Republici Hrvatskoj“ obranila sam dana 17. listopada 2006. na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, pred povjerenstvom u sastavu: prof. dr. sc. Katarina Žager, prof. dr. sc. Danimir Gulin i prof. dr. sc. Boris Tušek. Za taj sam rad primila nagradu Hrvatske zajednice računovođa i financijskih djelatnika za najbolji magistarski rad iz područja računovodstva za 2006. godinu. Stoga želim izraziti svoju zahvalnost članovima povjerenstva za ocjenu rada i HZRIF, koji su na taj način potvrdili značaj ovoga rada te su time stvorili preduvjete za rađanje ideje o objavljivanju ove knjige.

Posebno se u tom kontekstu zahvaljujem dekanu Zagrebačke škole ekonomije i managementa, dr. sc. Đuri Njavri, na poticaju i realizaciji da se ova knjiga objavi, kao i na bezgraničnom povjerenju i podršci koje mi je ukazao.

Zahvaljujem se i uvažanim recenzentima ove knjige: prof. dr. sc. Danimiru Gulinu, prof. dr. sc. Sandri Janković i prof. dr. Mileni Peršić, na njihovom predanom radu na recenzijama, danim savjetima te podršci.

I na kraju, ali ne najmanje važno - hvala cijeloj mojoj obitelji.

Zagreb, listopad 2007.

Ana Klikovac

